

فلسفه سینوی و تفسیر جایگاه «شر» در نظام هستی

محمد ملکی (جلال الدین)*

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۶/۰۲ - تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۸/۱۵

DOI: 10.22096/ek.2019.113509.1171

چکیده

مباحث مربوط به خیر و شر، یکی از دشوارترین پرسمان‌ها در فلسفه و آیین الهی است و همه ادیان به این مسئله اذعان دارند و از سویی هیچ‌کس وجود آن را رد نکرده است. از این رو، با نخستین نگاه وجود شر در پیکره نظام هستی پدیدار شده و پلیدی خود را نشان می‌دهد؛ چراکه شر در واقع، نقطه مقابل نیکی‌هاست و با شکل‌گیری آن در میان انسان‌ها، ساختار زندگی آنان دچار نابسامانی شده، به جامعه بشری آسیب می‌رساند. فیلسوفان و عالمان، این مسئله را با دو نگاه کلی بررسی کرده‌اند. گروهی از دانشمندان بر این باورند که این مسئله مربوط به قوانین طبیعت است و باید با توجه به قوانین طبیعت بررسی شود؛ بنابراین این مسئله یک امر مادی به شمار می‌آید. گروهی دیگر پدیده شر را در عالم هستی با نگاه دینی و متافیزیکی تفسیر می‌کنند؛ در واقع از وجود شر، یک خوانش متافیزیکی ارائه می‌دهند و آن را به گونه‌ای به فعل خداوند پیوند می‌زنند. این نوشتار بر آن است با رویکرد به تعریف این سینا از شر و تبیین مفهوم آن با توجه به دو تفسیر یادشده، به بررسی و تحلیل داده‌های آن بپردازد و حکمت وجودی شر را در نظام هستی آشکار و جایگاه آن را تبیین نماید.

واژگان کلیدی: فلسفه سینوی؛ شر؛ تفسیر؛ متافیزیکی؛ مادی؛ دیدگاه‌ها.